

УХВАЛА КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадянина Воловня Миколи Мусійовича про офіційне тлумачення положень статті 440-1 Цивільного кодексу Української РСР

м. К и ї в
16 січня 2004 року
№ 4-у/2004

Справа № 2-12/2004

Конституційний Суд України у складі суддів Конституційного Суду України:

Селівона Миколи Федосовича – головуєчий,
Вознюка Володимира Денисовича,
Іващенко Володимира Івановича,
Костицького Михайла Васильовича,
Малинникової Людмили Федорівни,
Німченка Василя Івановича,
Савенка Миколи Дмитровича,
Скоморохи Віктора Єгоровича,
Тимченка Івана Артемовича,
Тихого Володимира Павловича,
Ткачука Павла Миколайовича – суддя-доповідач,
Чубар Людмили Пантеліївни,
Шаповала Володимира Миколайовича,

розглянув питання щодо відкриття конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадянина Воловня Миколи Мусійовича про офіційне тлумачення положень статті 440-1 Цивільного кодексу Української РСР.

Заслухавши суддю-доповідача Ткачука П.М. та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України

у с т а н о в и в:

1. До Конституційного Суду України надійшло клопотання громадянина Воловня М.М. про офіційне тлумачення положень статті 440-1 Цивільного кодексу Української РСР (далі – Цивільний кодекс) щодо мінімального розміру моральної шкоди.

Необхідність офіційного тлумачення суб'єкт права на конституційне звернення обгрунтовує неоднозначним, на його думку, застосуванням судами загальної юрисдикції положень зазначеної статті Цивільного кодексу, внаслідок чого порушено його право на відшкодування завданої йому моральної шкоди.

Для доведення факту неоднозначного застосування судами положень статті 440-1 Цивільного кодексу громадянин Воловень М.М. посилається на ухвалу судової колегії в цивільних справах Верховного Суду України у справі за позовом С. до управління соціального захисту населення м. Тореза.

2. Із конституційного звернення та доданих до нього матеріалів вбачається, що рішенням Богунського місцевого суду м. Житомира від 10 серпня 2001 року частково задоволено позов громадянина Воловня М.М. до ВАТ "Укртелеком", стягнуто на його користь на відшкодування моральної шкоди 590 гривень, що відповідало мінімальному розміру моральної шкоди, визначеному статтею 440-1 Цивільного кодексу. Судом було встановлено, що ВАТ "Укртелеком" порушив права позивача як споживача послуг телефонного зв'язку. Визначаючи розмір моральної шкоди, суд посилався на статтю 440-1 Цивільного кодексу.

Ухвалою апеляційного суду Житомирської області від 13 листопада 2001 року зазначене рішення Богунського місцевого суду змінено, а саме зменшено розмір відшкодування моральної шкоди. При цьому апеляційний суд визнав посилання суду першої інстанції на статтю 440-1 Цивільного кодексу помилковим, оскільки ця норма не застосовується до правовідносин, врегульованих Законом України "Про захист прав споживачів".

Громадянин Воловень М.М., вважаючи, що апеляційний суд Житомирської області безпідставно зменшив до 100 гривень розмір відшкодування йому моральної шкоди, звернувся з касаційною скаргою до Верховного Суду України.

Колегія суддів Судової палати у цивільних справах Верховного Суду України ухвалою від 20 травня 2002 року відмовила в задоволенні касаційної скарги Воловня М.М. про скасування зазначених судових рішень.

3. Перша колегія суддів Конституційного Суду України Ухвалою від 10 грудня 2003 року відмовила у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадянина Воловеня М.М. про офіційне тлумачення статті 440-1 Цивільного кодексу на підставі пункту 2 статті 45 Закону України "Про Конституційний Суд України" – невідповідність конституційного звернення вимогам, передбаченим Конституцією України, цим Законом.

4. Відповідно до статті 94 Закону України "Про Конституційний Суд України" підставою для конституційного звернення щодо офіційного тлумачення Конституції України та законів України є наявність неоднозначного застосування положень Конституції України або законів України судами України, іншими органами державної влади, якщо суб'єкт права на конституційне звернення вважає, що це може призвести або призвело до порушення його конституційних прав і свобод.

Проте у конституційному зверненні та доданих до нього матеріалах відсутні докази неоднозначного застосування судами України положень статті 440-1 Цивільного кодексу щодо мінімального розміру відшкодування моральної шкоди.

Спричинення громадянину Воловеню М.М. моральної шкоди впливає із неналежного виконання договірних зобов'язань з боку ВАТ "Укртелеком" про надання послуг зв'язку і її відшкодування, як визначено судовими інстанціями, має здійснюватися на підставі Закону України "Про захист прав споживачів".

У справі про відшкодування моральної шкоди управлінням соціального захисту населення м. Тореза, на яку громадянин Воловень М.М. посилається як на факт неоднозначного застосування судами зазначеної статті, моральна шкода громадянину С. була завдана діями органу державної влади, які не впливали з договірних зобов'язань. У цьому випадку, як зазначається в ухвалі судової колегії в цивільних справах Верховного Суду України від 12 квітня 2000 року, розмір моральної шкоди визначався на підставі частини другої статті 440-1 Цивільного кодексу, згідно з якою він не може бути меншим п'яти мінімальних розмірів заробітної плати.

Таким чином, у наведених громадянином Воловеном М.М. випадках моральна шкода впливала із різних правовідносин і, відповідно, застосовувались різні правові підстави визначення її мінімального розміру.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 42, 45, 50, 94 Закону України "Про Конституційний Суд України", Конституційний Суд України

у х в а л и в:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадянина Воловня Миколи Мусійовича про офіційне тлумачення положень статті 440-1 Цивільного кодексу Української РСР на підставі пункту 2 статті 45 Закону України "Про Конституційний Суд України" – невідповідність конституційного звернення вимогам, передбаченим Конституцією України, Законом України "Про Конституційний Суд України".

2. Ухвала Конституційного Суду України є остаточною і не може бути оскаржена.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ